

Příloha č. 1: Informační dopis

Vážená paní / vážený pane,

obracím se na Vás s prosbou o zapojení Vaší dcery/ Vašeho syna do výzkumu k diplomové práci v rámci mého studia oboru Pedagogika předškolního věku na Pedagogické fakultě Univerzity Karlovy.

Ráda bych Vám poskytla základní informace.

V rámci diplomové práce se budu zabývat Rozvojem fonemického povědomí u dětí předškolního věku metodou Elkonin.

Fonemické povědomí je podle současné dostupné literatury jednou z důležitých součástí pregramotnostních dovedností, proto bychom ho měli v rámci předškolního vzdělávání cíleně rozvíjet.

Fonemické uvědomování má klíčový význam pro začátky školní docházky, při které se osvojují procesy čtení a psaní.

Daná metoda představuje komplexní přístup k rozvoji fonemického povědomí a jazykových schopností dítěte formou přitažlivého příběhu. V České republice ale není běžnou součástí obsahu vzdělávání v mateřských školách.

Trénink jazykových schopností by probíhal bezplatně během pobytu Vašeho dítěte v mateřské škole, a to jedenkrát týdně po dobu 3 měsíců.

Veškerá získaná data budou anonymizována a diplomová práce Vám bude v případě zájmu zpřístupněna.

S dotazy se můžete obracet na mě, případně na vedoucí diplomové práce, kterou je

PhDr. Hana Sotáková, Ph.D. (hana.sotakova@pedf.cuni.cz)

Další informace o metodě naleznete na webových stránkách: <http://www.elkonin.cz/>

S poděkováním,

Bc. Kamila Tesařová (novakovakamila1@gmail.com)

Příloha č. 2: Informovaný souhlas účastníka výzkumu

Informovaný souhlas účastníka výzkumu

Vážený pane, vážená paní,

v souladu se zásadami etické realizace výzkumu Vás žádám o souhlas s účastí Vaší dcery / Vašeho syna ve výzkumném projektu v rámci diplomové práce.

Název projektu: Rozvoj fonemického povědomí u dětí předškolního věku pomocí metody Elkonin

Řešitel projektu: Bc. Kamila Tesařová, e-mail: novakovakamila1@gmail.com, tel: 734 142 033

Název pracoviště: Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy

Vedoucí práce: PhDr. Hana Sotáková, Ph.D., e-mail: hana.sotakova@pedf.cuni.cz

Cíl výzkumu: Popsat možnosti využití Elkoninovy metody v běžné mateřské škole.

Souhlas zákonného zástupce se zapojením dítěte do výzkumu

Svým podpisem souhlasím se zapojením mé dcery/ mého syna s účastí na výše uvedeném projektu.

Obdržel/a jsem dostatečné množství informací o daném výzkumu, měl/a jsem možnost zeptat se na vše podstatné a obdržel/a jsem srozumitelné odpovědi na své dotazy. Byl/a jsem poučen/a o právu odmítnout účast ve výzkumném projektu nebo svůj souhlas kdykoli odvolat.

Jméno a příjmení účastníka:

Jméno a příjmení zákonného zástupce:

Podpis zákonného zástupce:

Příloha č. 5: Screening fonemického uvědomování (Mikulajová & Dostálová, 2004)

SCREENING FONEMATICKÉHO UVĚDOMOVÁNÍ					
Jméno, příjmení dítěte:			Datum narození dítěte:		
Datum administrace testu:		Celkový počet bodů:		Počet bodů v procentech	
Uvědomování rýmů	Body	Produkce rýmů	Body	Analýza slova na slabiky	Body
čaj – syn		Les		lano	
lak – rak		nos		ráno	
zuby – duby		louka		komár	
moře – děti		nohy		palec	
nohy – koně		ryba		koleno	
celkem:		celkem:		celkem:	
Syntéza slabik	Body	Izolace první slabiky		Vynechávání slabiky	Body
ka – še		ruka		šaty – ty	
ho – ra		zima		káva – ká	
ta – nec		pohár		zajíc – za	
je – len		jazyk		balón – lón	
ja – ho – da		baterka		malina – li	
celkem:		celkem:		celkem:	
Izolace první hlásky	Body	Syntéza hlásek		Analýza slov na hlásky	Body
Nos		m – y – š		zeď	
Led		z – e – m		med	
Kotě		v – o – d – a		kozy	
Voda		z – u – b – y		Jana	
Hodiny		p – e – ř – i – n – a		večeře (kabela)	
celkem:		celkem:		celkem:	
Vynechávání hlásek	Body	Substituce hlásek			
noc /n/		dub na zub			
zem /m/		noc a na nos			
hora /h/		kůl na sůl			
palec /c/		kos na koš			
vlas /l/		sud na sad			
celkem:		celkem:			

Příloha č. 6: Ukázka – zápis průběhu hodiny

Rozvoj jazykových schopností metodou Elkonin

List pro zápis průběhu hodiny

<i>Skupina</i>	1.
<i>Datum</i>	20. 4. 2022
<i>Vedla</i>	Bc. Kamila Tesařová
<i>Číslo lekce</i>	5.

<i>Příjmení a jméno</i>	<i>Přítomen/ Přítomna</i>	<i>Poznámka</i>
Alice		Velmi dobře rozezná krátkou/dlouhou slabiku ve slově, určí její pozici ve slově. Pro určení první hlásky ve slově je třeba první hlásku zdůraznit, natáhnout
David		Velmi dobře rozezná krátkou/dlouhou slabiku ve slově, určí její pozici ve slově. Počáteční hlásku ve slově neurčí ani pokud ji velmi zdůrazním, náročností úkolu brzy vyčerpán.
Tereza		Velmi dobře rozezná krátkou/dlouhou slabiku, určí její pozici ve slově, určí počáteční hlásku, vymýšlí slova na dané hlásky.
Štěpánka		Dopomáhám já nebo děti s diferenciací krátké/dlouhé slabiky, určení počáteční hlásky náhodné – třeba zdůraznit.
Jakub	O	

2. téma – Hlásková struktura slova

5. hodina – Určování první hlásky ve slově

Rozcvička – říkám slova s dlouhou slabikou, děti určují, na které slabice je čárka. Velmi dobře diferencují Alice s Davidem a Terezkou, dopomáhají Štěpánce.

Motivační příběh – Hláskář str. 14 – Hlásulky jsem dětem vyrobila a na křídla připevnila totožné obrázky, děti tak s nimi mohly manipulovat, seznámily se s dalšími obyvateli Krajiny slov a hlásek. Práce s loutkami a vůbec putování pohádkovou krajinou je jim velmi blízké.

Slova s hláskou s na začátku Hláskář str. 15 – společná práce – pro Davida nad jeho síly, zatím ani s velkou dopomocí neurčí hlásku na počátku slova a vzhledem ke špatné výslovnosti sykavek se mu při tomto úkolu nedařilo vůbec.

Soutěž – vymýšlení slov začínajících na hlásku a bylo pro všechny kromě Terezky velmi obtížné, Štěpánka je navíc stydlivá, tichá a introvertní, před ostatními nerada mluví, slova jsem proto nabízela dětem já společně s Terezkou a děti určovaly, zda se dané slovo přátelí s Hlásulkou [a]

Hlásulka pro moje jméno – Hláskář str. 16

Příloha č. 7: Ukázka – zápis průběhu hodiny

Rozvoj jazykových schopností metodou Elkonin

List pro zápis průběhu hodiny

<i>Skupina</i>	2.
<i>Datum</i>	19. 5. 2022
<i>Vedla</i>	Bc. Kamila Tesařová
<i>Číslo lekce</i>	14.

<i>Jméno a příjmení</i>	<i>Přítomen/ Přítomna</i>	<i>Poznámka</i>
Julie		Pomáhám se samohláskami, jejich vyčleněním, pracuje moc pěkně, snaživá, pečlivá, soustředěná.
Benedict		„Ondro, ukážu ti, co umím, tak mě dneska neruš.“ Skvěle skládá i čtyřhlásková slova, potřebuje pouze malou pomoc s určením samohlásky na konci slova. „Půjdeš se mnou ukázat paní učitelce Kačce a paní ředitelce, co umím? Ty budou teda koukat! Musím to všem ukázat!“
Ondřej		Dnes se velmi snažil, „Chci se to naučit jako Leonek a Julča“, dopomáhám se samohláskou uprostřed a na konci slova.

2. téma – Hlásková struktura slova

14. hodina – Čtyřhlásková slova

Rozcvička – říkám slovo, děti mají za úkol záměnnou první hlásky ve slově vytvořit nové slovo (i pseudoslovo), pro děti to byl velice náročný úkol. Vzaly jsme si proto k ruce žetony, složily slovo původní → tak děti, máme slovo dům, co vznikne za slovo, když první hlásku [d] vyměníme za hlásku [l]?

Hláskář, str. 32 – společná práce – to šlo moc pěkně, nejvíce děti bavilo postupné ubírání hlásek.

Tvorba množného čísla – společná práce

Tvorba schémat pro slova v jednotném a množném čísle – práce ve dvojicích – zvolila jsem společnou práci, děti potřebovaly podporu zejména tehdy, když slova končila samohláskou.

Příloha č. 8: Metodická příručka

Marína MIKULAJOVÁ • Miroslava NOVÁKOVÁ SCHÖFFELOVÁ
Olga TOKÁROVÁ • Anna DOSTÁLOVÁ

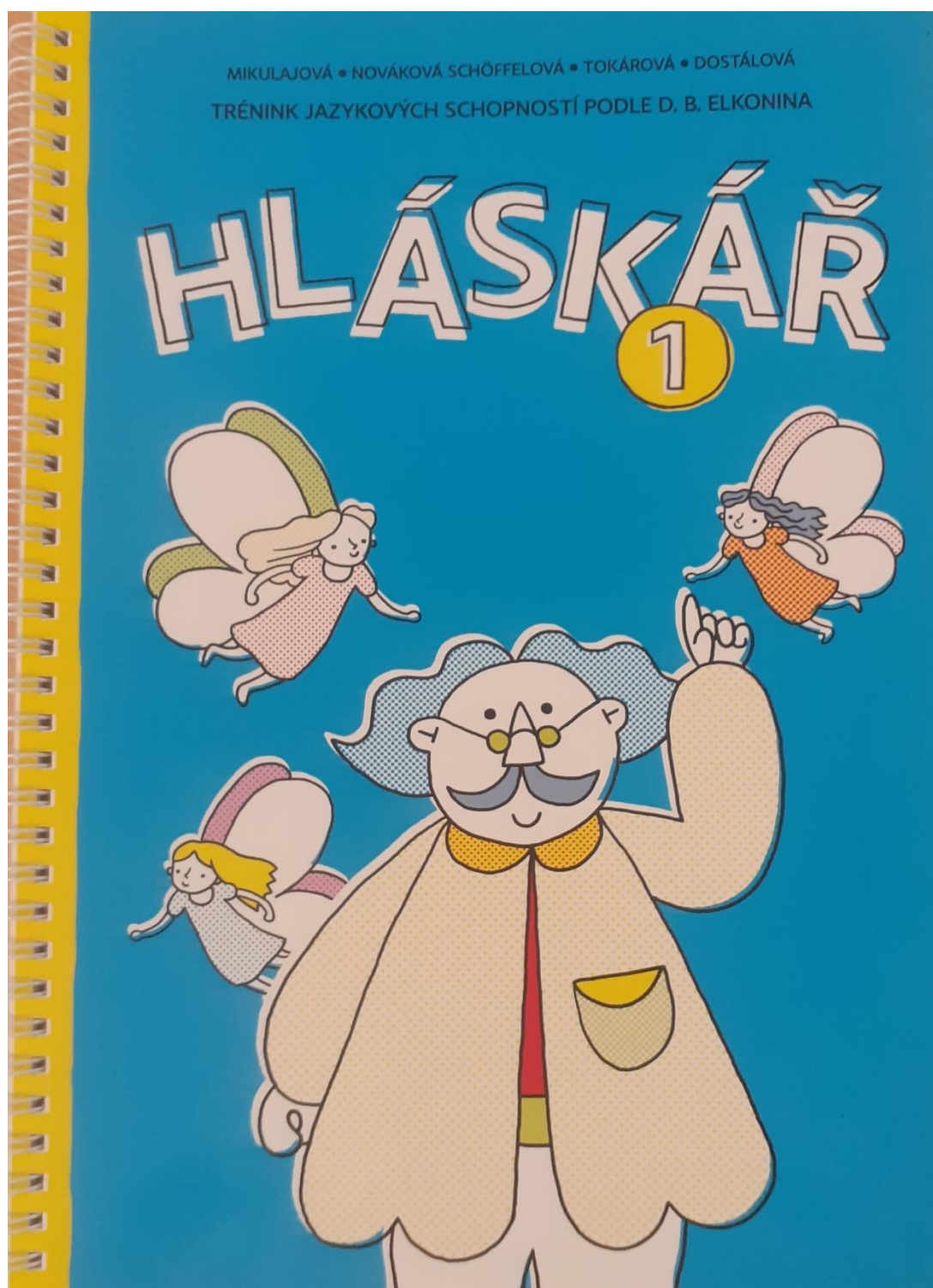
TRÉNINK JAZYKOVÝCH SCHOPNOSTÍ PODLE D. B. ELKONINA
PŘEDGRAFÉMOVÁ A GRAFÉMOVÁ ETAPA

METODICKÁ PŘÍRUČKA

Druhé přepracované a doplněné vydání

Školské poradenské zařízení Centrum RÓZUM v.o.s.,
PRAHA - východ 2016

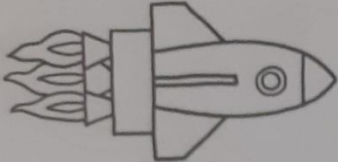

Příloha č. 9: Pracovní sešit – Hláskář

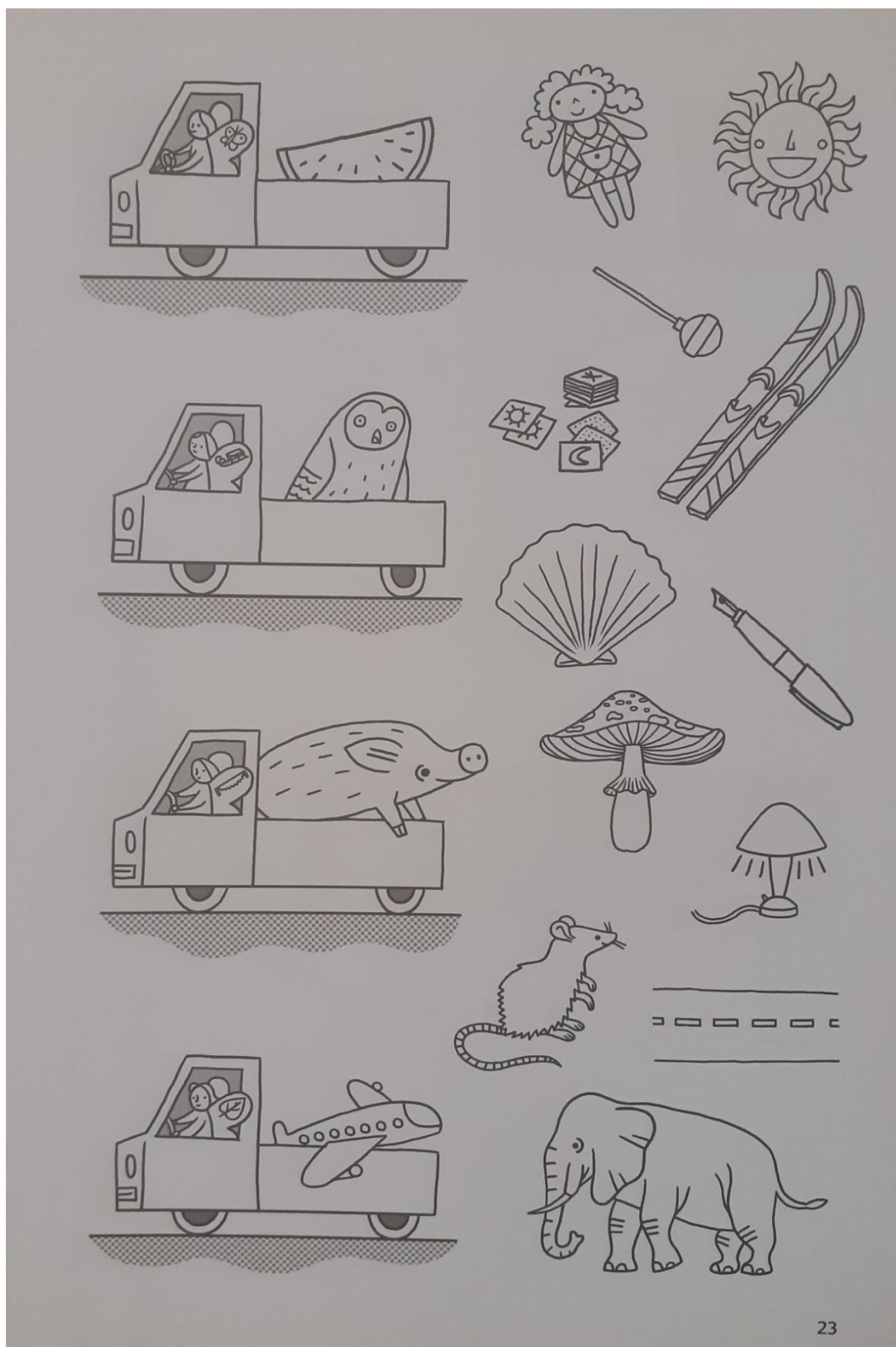
Příloha č. 10: Ukázka z Hláskáře – Slabiková struktura slova

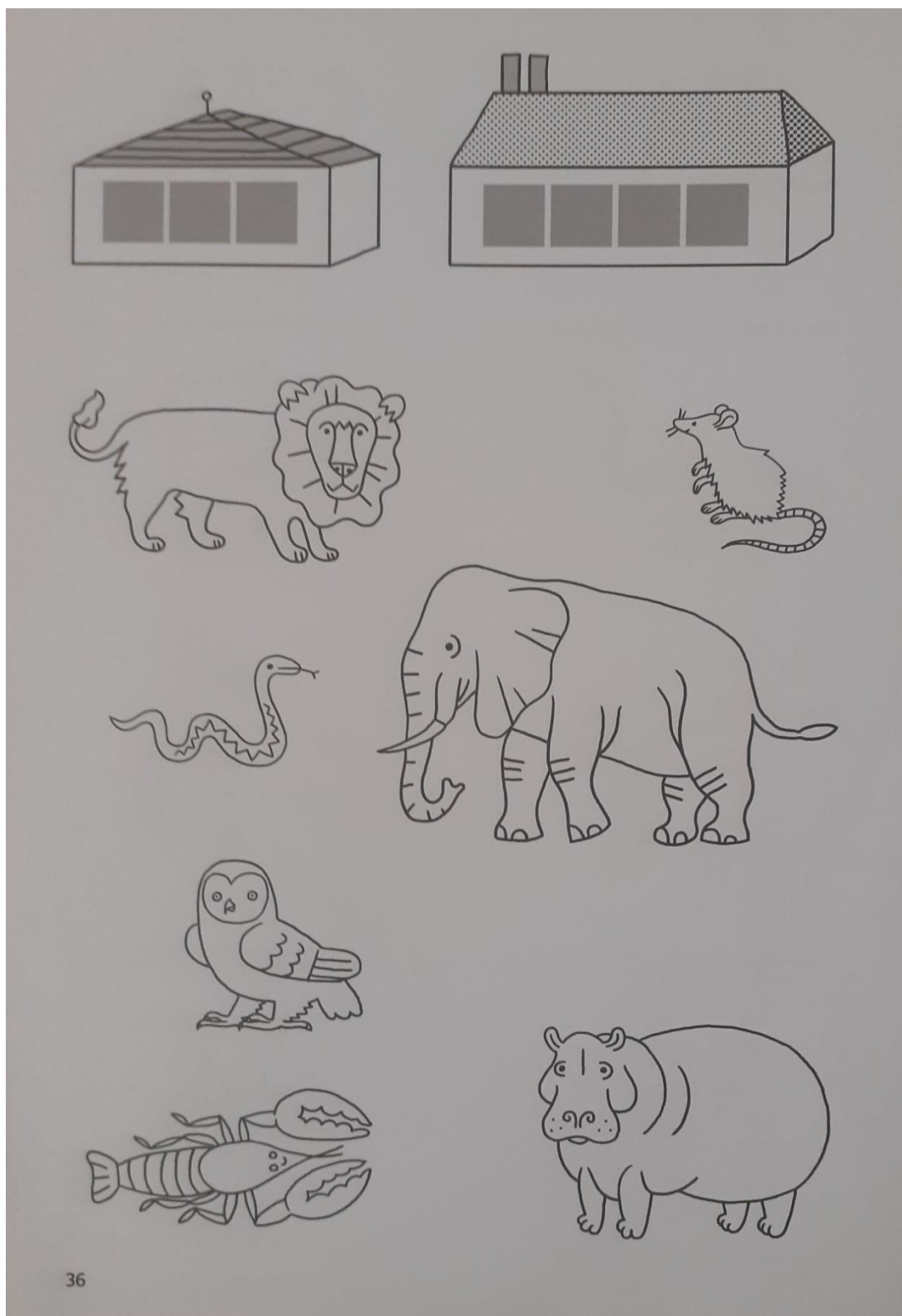
Příloha č. 11: Ukázka z Hláskáře – Slabiková struktura slova

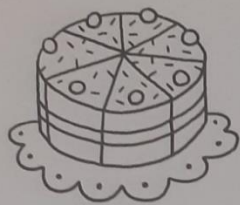
Příloha č. 12: Ukázka z Hláskáře – Hlásková struktura slova

Příloha č. 13: Ukázka z Hláskáře – Hlásková struktura slova

Příloha č. 14: Ukázka z Hláskáře – Samohlásky a souhlásky

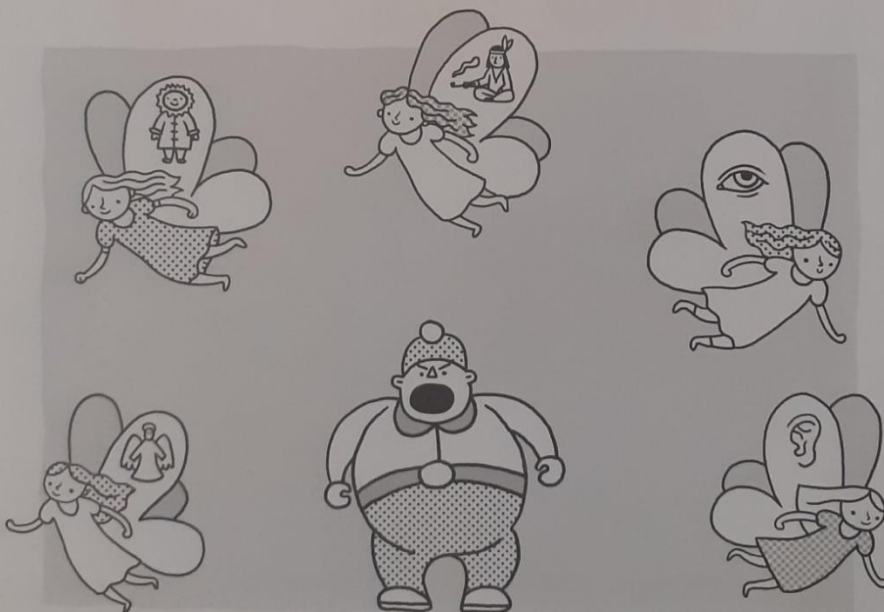
--	--	--	--

--	--	--	--	--	--

--	--	--	--

Příloha č. 15: Loutky zastupující obyvatele Krajiny slov a hlásek – Mistr Slabika

Příloha č. 16: Loutky zastupující obyvatele Krajiny slov a hlásek – Mistr Délka

Příloha č. 17: Loutky zastupující obyvatele Krajiny slov a hlásek – Bacil Omyl

Příloha č. 18: Loutky zastupující obyvatele Krajiny slov a hlásek – Hlásulky

Příloha č. 19: Loutky zastupující obyvatele Krajiny slov a hlásek – pan Ham

